

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯ ПО ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА КЪМ ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ПРЕЗ 2020 Г.

Комисията по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет е постоянно действащ помощен орган към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (КПЕ към ПК на ВСС). Комисията осъществява своята дейност въз основа на Закона за съдебната власт (ЗСВ), Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация, Правилата за работа на Прокурорската колегия на ВСС, както и съобразно приетите от нея Вътрешните правила за работа на комисията. Нейните правомощия са детайлно уредени в Глава трета, Раздел III от Правилата за работа на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет.

През отчетния период комисията е функционирала в състав от петима членове на Прокурорската колегия на ВСС като е била подпомагана от двама правни експерти и един технически сътрудник от администрацията на ВСС.

КПЕ към ПК на ВСС е провела **26** заседания през изтеклата година.

Основните въпроси, които са били предмет на разглеждане и решаване в тях са в съответствие с функциите на Комисията, разписани във Вътрешните правила за организацията и дейността на КПЕ към ПК. Същите основно са разделени основно в две направления:

- извършване на проучвания и събиране на информация за изготвяне на становища за притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурси за заемане на длъжност в органите на съдебната власт;
- разглеждане и решаване на жалби и сигнали от граждани и юридически лица.

1. Изготвяне на становища за притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурси за заемане на длъжност в органите на съдебната власт.

Основна дейност на КПЕ към ПК на ВСС през 2020 г. е свързана с изготвяне на становищата относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт. Процедурата е регламентирана в Закона за съдебната власт и Вътрешните правила за организацията и дейността на Комисия по професионална етика към

Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет.

Съгласно чл. 18 от правилата при изпълнение на правомощията си по чл. 37, ал. 9 от ЗСВ Комисията извършва проучвания и събира информация за изготвяне на становища за притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт. Необходимата информация се събира като се извършват проверки и справки в публични и вътрешни регистри и органи, както следва:

- изготвя писма до Главния прокурор на Република България и главния инспектор на ИВСС с искане да се предостави информация за наличие на постъпили сигнали и извършвани проверки срещу магистрата, и до местната Комисия по професионална етика, която да изготви становище за нравствените качества на кандидата;

- относно класираните кандидати за първоначално назначаване в органите на съдебната власт се изискват служебни характеристики от последната месторабота на кандидата;

- служебно се извършва проверка в деловодната система на АВСС за наличието на сигнали и извършвани проверки за участниците в конкурсите. Изготвя се справка за наличие или не на такива сигнали и проверки, която обхваща последните 5 /пет/ години до момента на изготвянето на становището;

- изготвят се справки за наличие на дисциплинарни производства срещу магистратите от комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с ИВСС“ към ПК на ВСС;

- изискват се справки от АВСС и ИВСС за постъпили сигнали по ЗПУКИ, наличие на висящи производства или влязъл в сила акт на ИВСС;

- относно кандидатите за административни ръководители в органите на съдебната власт се извършват проверки в печатните и електронни медии за информация, която да поставя под съмнение притежаваните нравствени качества от кандидата.

След събиране на цялата информация се изготвят проекти за становища за нравствените качества на участниците в конкурсите, както и на кандидатите за административни ръководители, които се предоставят за приемане от КПЕ към ПК. Становищата се приемат с решения на КПЕ ПК.

При всяко назначение Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет

извършва преценка за притежаваните нравствени качества на кандидатите на база на изготвените становища от Комисията.

Комисията по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет през 2020 година е изготвила 245 броя становища за притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурси за заемане на длъжност в органите на съдебната власт. От тях 94 броя становища са за заемане на длъжността „административен ръководител“ или „заместник на административния ръководител“, 17 броя – за преместване и повишаване в длъжност и 134 броя за кандидати за младши прокурори и следователи.

2. Разглеждане и решаване на преписки, образувани по постъпили жалби и сигнали от граждани и юридически лица.

Дейността на КПЕ към ПК на ВСС през 2020 г., е свързана и с разглеждането и решаването на жалби и сигнали от граждани и юридически лица, получени по пощата, по електронен път, чрез Унифицираната система за приемане и обработване на жалби и сигнали и формата за контакт, публикувана на Интернет страницата на ВСС или пуснати в антикорупционните кутии, поставени в отделните звена на съдебната власт.

Разглеждането на постъпващите във ВСС жалби и сигнали се извършва по реда на Вътрешни правила за организацията на работа с предложенията и сигналите, които постъпват във Висшия съдебен съвет, приети с решение на Пленума на ВСС по протокол № 12 от 30.05.2019 г.

Съгласно приетите Вътрешни правила, на заседания на Комисиите по професионална етика към съответните колегии на ВСС, се внасят за разглеждане само предложения и сигнали, които са относими към техните правомощия.

Предложенията и сигналите, които са от компетентността на КПЕ към ПК на ВСС /сигнали, съдържащи данни за нарушения на етичните правила и норми регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските магистрати; сигнали във връзка с изготвянето на становища за нравствените качества на кандидатите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт; сигнали за наличие на несъвместимост; / се предоставят на председателя на Комисията за запознаване и преценка за включване в дневен ред за заседание на КПЕ. При необходимост свързана с правилната квалификация на предложението или сигнала, същите се докладват на КПЕ с изрично отбелязване на основанието за това.

Общият брой на разгледаните от КПЕ към ПК на жалби и сигнали за отчетния период е 52 броя.

Част от подадените сигнали са общи, съдържащи оплаквания и недоволство от постановени прокурорски актове и от молби за преразглеждане и решаване на конкретни казуси. Тези преписки се решават чрез насочване на подателите на сигналите да търсят защита на правата си по реда на инстанционния контрол, тъй като ВСС и в частност Комисията не са компетентни да се произнасят по правилността и законосъобразността на актовете на магистратите или да обсъждат предприетите от тях процесуални действия, както и да извършват проверки.

През отчетния период на 10 жалбоподатели са изпратени уведомителни писма, че исканията им са извън правомощията на Комисията, а на 1 е отговорено след извършена проверка.

От изпратените по компетентност на други органи са 18 броя преписки, от които: 1 бр. е до Главния прокурор на Република България, 1 бр. до Инспектората към Висшия съдебен съвет, 11 бр. до други органи на съдебната власт и 5 бр. до други звена и институции.

През отчетния период Комисията е упражнила и правомощието си по чл. 195б от ЗСВ и се е произнесла с решение по сигнал, съдържащ данни за наличие на несъвместимост по чл. 195 от ЗСВ, след извършена проверка.

Комисията е приела за сведение и 16 бр. преписки. Следва да се има предвид, че това са становища на местни етични комисии за резултатите от извършените от тях проверки и повторни сигнали, по които Комисията вече се е произнасяла и е отговаряла на техните податели и на основание чл. 124 от АПК за приети за сведение и приложени към дело.

3. Други дейности, реализирани от Комисията през отчетния период.

3.1. В изпълнение на изискванията на разпоредбата на чл.195а от ЗСВ (обн. в ДВ, бр. 62 от 2016 г.) във Висшия съдебен съвет се поддържат два централни публични регистъра на декларациите, подадени от лицата, посочени в ал. 1. Декларациите касаят техни дейности и членства в организации, включително тайни и/или неформални организации и общества, в юридически лица с нестопанска цел и в граждански дружества или обединения. Всеки

регистър се води върху хартиен носител и в електронно копие, като същият е в табличен вид. Електронната база данни съдържа препратка (линк) към сканираната декларация, която се подава по утвърден от пленума на ВСС образец и е публично достъпна на интернет страницата на ВСС.

Със ЗИД на ЗСВ, (обн., ДВ, бр.11 от 07.02.2020 г.) се създаде нова ал. 2 на чл.195а, според която отпадна задължението на магистратите да декларират членствата си в организациите по чл. 217 от ЗСВ. Същевременно в ал. 3 на същия член остава изискването колегиите на Висшия съдебен съвет да водят централен публичен регистър на декларациите по чл. 195а, ал. 1 от ЗСВ.

С отпадане на изискването магистратите, инспекторите и членовете на ВСС да декларират членствата си в съсловни организации, както и липсата на преходна разпоредба в закона, уреждаща заварените случаи, се очерта необходимостта на първо място от утвърждаване на нов образец на декларацията, в който в пункт 2-ри от декларираните обстоятелства – Извършвам дейност/Членувам в следните юридически лица с нестопанска цел, граждански дружества или обединение, да се допълни текста „извън тези по чл. 217 от ЗСВ“. От друга страна и необходимост да се регламентира редът и начина по отношение на това дали да продължи или не достъпът до оповестената информация, касаеща членства в организациите по чл. 217 от ЗСВ, във вече публикуваните декларации.

На заседание, проведено на 16.10.2020 г., КПЕ към ПК на ВСС взема решение по т. 3 от протокол № 20/16.10.2020 г. да внесе на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет предложение за изменение и допълнение на Правилата за водене от Прокурорската колегия на Централен публичен регистър на декларациите по чл. 195а, ал. 1 ЗСВ, като:

- В чл. 3 след текста „чл. 195а, ал. 1“ се добави изразът „и ал. 2“ като разпоредбата добива следната редакция:

„Чл. 3 В Централния публичен регистър се въвеждат данните от декларациите на всички лица – прокурори, следователи и членове на Прокурорската колегия на ВСС, подадени в изпълнение на изискванията на чл. 195а, ал. 1 и ал. 2 от ЗСВ“

- В чл. 8, ал. 3 текстът „в 3-дневен срок“ се заменя с израза „в 7-дневен срок“ като разпоредбата добива следната редакция:

„Чл. 8, ал. 3 Данните от декларациите се вписват в регистъра и се въвеждат в електронното му копие в 7-дневен срок от постъпването.“

- Създава нов § 3 със следния текст: „Задължените лица по чл. 3 от

настоящите правила следва в срок до 31.12.2020 г. да подадат декларация по чл. 195а от ЗСВ, съобразно новия утвърден образец“.

Правилата за водене от Прокурорската колегия на Централен публичен регистър на декларациите по чл. 195а, ал. 1 от ЗСВ по предложение на КПЕ към ПК на ВСС са изменени и допълнени с решение на Прокурорската колегия на ВСС по протокол № 37/21.10.2020 г. Съгласно новосъздадения § 3 задължените лица по чл. 3 от съответните правила следва в срок до 31.12.2020 г. да подадат декларация по чл. 195а от ЗСВ, съобразно новия образец, който изключва деклариране на членство в професионалните организации на магистратите, утвърден с решение на Пленума на ВСС по протокол № 26/22.10.2020 година.

С решение по протокол № 26/22.10.2020 год., т.2 на Пленума на ВСС са приети за обективни констатациите, представени в Доклада на Европейската комисия от 30 септември 2020 година. Със същото решение е одобрен проект на Становище по темите от компетентност на ВСС, засегнати в Доклада на ЕК, във връзка с предстоящо изслушване на Доклада за България на 10 ноември 2020 г., както и са одобрени краткосрочни и средносрочни мерки, въз основа на поставените в доклада акценти от съответните области (стълб „Правосъдна система“, раздели „Независимост, „Качество“ и „Ефикасност“), които да бъдат включени в бъдещия План за действие. Изрично изведено в решението е в Плана да се включи следната мярка: „Във връзка с изменение и допълнение на Правилата за водене на Централен публичен регистър на декларациите по чл.195а, ал.1 от ЗСВ, след 31.12.2020 год. да бъде преустановен публичния достъп до подадените вече декларации от магистратите за членство в професионалните организации“ със срок на изпълнение 14 януари 2021 година.

В тази връзка Комисията по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет с решение по протокол № 26 от 14.12.2020 г. е разгледала и одобрила доклад, съдържащ информация по направените коментари от Европейската комисия по раздел „Независимост“, мярка „Във връзка с изменение и допълнение на Правилата за водене на централен регистър на декларациите по чл.195а, ал.1 от ЗСВ, след 31.12.2020 г. да бъде преустановен публичния достъп до подадените вече декларации от магистратите за членство в професионалните организации“, с посочен срок на изпълнение 14 януари 2020 година.

3.2.С Решение на Министерския съвет № 33 от 20.01.2020 г. са одобрени визия, цели и приоритети на Националната програма за развитие България 2030.

Съгласно приложение към т. 2 от решението, отговорни за изготвянето на Приоритет 10 „Институционална рамка“ са администрацията на Министерския съвет и Министерството на правосъдието.

Като част от процеса на обсъждане и съгласуване на документа и с цел постигане на необходимия институционален обхват, от Министерство на правосъдието постъпва искане от Висш съдебен съвет да изрази становище по приложения проект.

Една от областите на въздействие, от компетентност на Комисиите по професионална етика, е посочена в т. 10.5.б - Етична рамка на съдебната власт относно прилагането на обективни и прозрачни процедури за назначаване както на магистрати, така и на съдебни служители е от съществено значение за гарантирането и поддържането на открита и прозрачна правосъдна система в полза на обществото. Постигнатите към момента трайни показатели за обективност и качество на атестациите, базирани на етика, професионален опит и квалификация, ще бъдат надградени посредством усъвършенстването на системата за наблюдение и оценка на прилагането на стандарти, свързани с етичната регулация. Предвижда се и разработване на система за развитие на съдебния служител с ясни кариерни правила и системни периодични обучения.

С решение по протокол № 22 от 03.11.2020 г. КПЕ към ПК на ВСС е изразила положително становище по т. 10.5.б. „Етична рамка на съдебната власт“ от проекта на Приоритет 10 „Институционална рамка“ от Националната програма за развитие на България 2030. Решението е изпратено на Пленума на ВСС.

Отчетът за дейността на Комисия по професионална етика към Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет за 2020 г. е приет с решение по протокол № 09 от 22.04.2021 г.